

บทบาทสื่อไทยในปี 2564

เมื่อวันที่ 19 ธ.ค.2564 ที่ผ่านมา เว็บไซต์ “สภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ” ได้เผยแพร่บทความรายงานพิเศษผ่านเว็บไซต์ของสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ <https://www.presscouncil.or.th> เรื่อง “บทบาทสื่อไทยในปี 2564” โดยมีเนื้อหาที่น่าสนใจ ดังนี้

นายมานิจ สุขสมจิตร ประธานมูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย และประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมัยที่ 1 กล่าวถึง “บทบาทสื่อไทยในปี 2564” ผ่านรายการวิทยุ “รู้ทันสื่อ” กับสภาการสื่อมวลชนแห่งชาติ ทางสถานีวิทยุ FM 100.5 อสมท ว่า ปี 2564 สื่อดั้งเดิม (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์) ยังคงทำงานแบบ

เข้าชาม-เย็นชาม และทำข่าวสืบสวนสอบสวน (Investigative) น้อยลง โดยวัดได้จากจำนวนข่าวสืบสวนสอบสวนที่ส่งเข้าประกวดชิงรางวัลอิสรามันตกุลปีนี้ไม่มีถึง 10 ชิ้น เทียบกับปีที่ผ่านๆ มาซึ่งเคยมีการส่งเข้าประกวดมากกว่า 20 ชิ้น ขณะที่การทำงานข่าวโดยทั่วไปนั้น การรายงานข่าวก็เป็นข่าวที่เหมือนกัน ทั้งข่าวอาชญากรรม ข่าวการเมือง ฯลฯ โดยไม่มีประเด็นที่แตกต่าง ไม่มีประเด็นใหม่ๆ ให้กับผู้รับสาร ซึ่งหากยังเป็นเช่นนี้ต่อไปจะทำให้ความเลื่อมใสถึงสื่อดั้งเดิมได้เร็วขึ้น

ทางออกของสื่อดั้งเดิมที่ต้องต่อสู้กับตัวเองและต้องสู้กับสื่อใหม่ (Online : Social Media) ก็คือ ต้องมีความลึก มีความละเอียด และมีความแตกต่างของข่าว รวมทั้งสื่อดั้งเดิมยังต้องพยายามหาช่องทางที่เข้าถึงมือผู้รับสาร หรือผู้เสพได้สะดวกขึ้น รวดเร็วขึ้น และง่ายขึ้น ซึ่งถ้าทำได้ก็จะทำให้สื่อดั้งเดิม “อยู่รอดไปได้อีกระยะหนึ่ง” เช่น “นสพ.วอชิงตัน โพสต์” ที่ก่อนหน้านี้มีปัญหา แต่ก็สามารถพลิกฟื้นกลับมาขึ้นหน้าได้อีกครั้ง โดยผันตัวไปเป็นออนไลน์ และจำหน่ายเนื้อหาให้กับผู้สมัครเป็นสมาชิก (แบบจ่ายเงิน) กระทั่งมีจำนวนสมาชิกมากกว่า 1 ล้าน เป็นต้น

“แต่ก็คงต้องย้ำว่า ใครก็ตามที่เรียกตัวเองว่า สื่อ หรืออ้างว่าตัวเองเป็นคนสื่อควรต้องคำนึงถึงเรื่องจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เนื่องจากสื่อเป็นอาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่ต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณ โดยไม่มีใครต้องบอกว่าต้องทำอะไร ดังนั้นเมื่อทุกคนเข้ามาเป็นสื่อแล้วต้องเรียนรู้สิ่งนี้ ไม่ว่าจะ เป็นสื่อเก่า สื่อใหม่ หรือสื่อบุคคล” นายมานิจ กล่าว

ทางด้านนายแพทย์ประวิทย์ ลีสถาพรวงศา กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) กล่าวว่า ภาพรวมของสื่อบนแพลตฟอร์มต่างๆ ในปี 2564 โจทย์ใหญ่ที่ทุกสื่อยังคงประสบอยู่ก็คือ การหารายได้ ไม่ว่าจะ เป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ รวมทั้งสื่อออนไลน์ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่า หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ มีกรอบหรือมีข้อจำกัดที่มากกว่าสื่อออนไลน์ ทั้งยังเป็นการสื่อสารทางเดียว ขณะที่สื่อออนไลน์สามารถทำเนื้อหาให้ดึงดูดได้มากกว่า และมีผลกระทบ (impact) มากกว่า อีกทั้งยังเป็นการสื่อสาร 2 ทาง รวมทั้งตอบโจทย์ความต้องการของผู้เสพสื่อได้มากกว่า ผู้คนจึงให้ความสนใจสื่อออนไลน์มากกว่าสื่อดั้งเดิม

“แต่การผลิตสื่อที่ดีในยุคนี้คงไม่ได้หมายความว่าเฉพาะเพียงแค่นั้นเนื้อหาที่ดีเท่านั้น แต่ยังคงผลิตให้ตรงกับจริตของผู้รับสารด้วย เข้าใจว่านักวารสารศาสตร์และนักนิเทศศาสตร์ ได้รับการ

ปลูกฝังในเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณ จึงมักจะให้ความสำคัญไปพร้อมๆ กับการผลิตเนื้อหา แต่สื่อที่อยู่บนแพลตฟอร์มออนไลน์ส่วนใหญ่ทุกวันนี้ไม่มีตรงนี้เลย ทุกคนทำเพื่อเรตติ้ง ทำเงินได้ เกิดเป็นเศรษฐกิจใหม่ ทุกคนจึงมุ่งไปทางนั้น แม้แต่หมอนักกฎหมายและนักบวช ก็มาทำให้มีข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งจริง-ไม่จริง บิดเบือนกันก็มาก ซึ่ง กสทช.ไม่มีอำนาจตามกฎหมายในการที่จะไปควบคุม และการไล่ปิดเว็บไซต์หรือปิดเพจเหล่านี้ ประโยชน์ที่ได้รับน้อยมาก และเป็นเพียงมาตรการเฉพาะหน้าเพื่อชะลอการกระจายเนื้อหาเท่านั้น เพราะปิดได้ เขาก็เปิดใหม่ได้ และเปิดใหม่ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นรัฐจึงต้องจับจุดให้ได้ว่าควรปิดเว็บไซต์หรือเพจของเครือข่ายไหน ส่วนผู้ใช้รายย่อยก็ต้องการสร้างความรู้ ความเท่าทันสื่อเหล่านี้”

นพ.ประวิทย์กล่าวต่อไปว่า ออนไลน์เป็นโลกแห่งข้อมูลที่ไร้กติกา เนื่องจากเป็นโลกไร้พรมแดน จึงจำเป็นต้องมีกติกาสากลที่ทุกคนยอมรับ พร้อมยอมรับว่า การควบคุม กำกับดูแล เป็นเรื่องยาก เช่น ก่อนหน้านั้น กสทช.บางคนต้องการกำกับดูแลกลุ่ม OTT (Over The Top : เจ้าของแพลตฟอร์มสื่อสารที่ไม่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นของตัวเอง) แต่การควบคุมสื่อออนไลน์สำหรับประเทศไทยไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะเพียงแค่อำนาจไทยประกาศว่าจะมีการกำกับดูแล ตัวแทนจากสถานเอกอัครราชทูต ผู้แทนการค้าฯ ก็เข้าพบรัฐบาลไทย กระทั่งต้องยุติการพูดถึงเรื่องนี้ไปในที่สุด

นายอภิสิทธิ์ ศุภกิจเจริญ อาจารย์ประจำคณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง กล่าวถึงบทบาทของสื่อไทยในปี 2564 ว่า

ยังมีลักษณะคล้ายเดิม เนื่องจากยังมีภาวะระบาดของโควิด-19 และการเมืองที่ร้อนแรง แต่ในประเด็นโควิด-19 นั้นมีทั้งการให้ข้อมูลจากสื่อมืออาชีพ และจากบุคคลทั่วไปที่ต้องการใช้สื่อสร้างเนื้อหาและนำออกเผยแพร่ ซึ่งบ่อยครั้งที่ทำให้ความเข้าใจข้อมูลข่าวสารในกลุ่มนี้เกิดความสับสน หรือเกิดการต่อต้าน

ขณะที่ประเด็นทางการเมืองนั้น สื่อก็เป็นตัวจุดไฟให้ร้อนแรงขึ้น ทั้งที่สื่อต้องทำหน้าที่เป็นตัวประสานให้กับสังคม ทำให้เย็นลง ทำให้ต้องฟังกันมากขึ้น แต่ในช่วงปีที่ผ่านมาสื่อไม่ได้เป็นแบบนั้น โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่แทบจะควบคุมกันไม่ได้ Influencer เองก็เข้าแย่งพื้นที่การนำเสนอโดยเน้นดราม่า และยิ่งดราม่ามากขึ้นเมื่อเฟซบุ๊กปิดกั้นการมองเห็น เนื่องจากสื่อต้องการให้มีคนเห็นมากขึ้น การกระพือความรื้อแรงทางอารมณ์ของผู้คนจึงต้องมีมากขึ้นไปด้วย

“ปฏิเสธไม่ได้ว่า ขณะนี้สื่อออนไลน์ในบ้านเราส่วนใหญ่เป็นแบบนี้จริงๆ แต่สื่อที่ไม่ดราม่าและสามารถมีรายได้ก็ยังพอมิให้เห็นบ้าง คือรวมๆ แล้ว บทบาทของสื่อไทยในปี 2564 คงจะให้คะแนนหรือตัดเกรดไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มากกว่าการสอบ แต่อยากให้ทุกสื่อมุ่งเสนอข้อมูลที่ให้คำอธิบายได้มากขึ้น ให้ทางออกกับสังคมมากขึ้น ทำให้สังคมฟังกันมากขึ้น ใช้เหตุผลกันมากขึ้น และอยากให้สื่อใจเย็นในการหาข้อมูล ไม่ใช่คนนั้นคนนั้นพูดแล้วนำมาเสนอเลย แต่อยากให้ค่อยๆ ฟังแล้วหาคำตอบ แล้วค่อยๆ สรุปรวมเพื่อเสนอทีเดียว ซึ่งจะทำให้สังคมสับสนน้อยลง ผู้คนฟังกันมากขึ้น และคนไทยใช้เหตุผลกันมากขึ้น” นายอภิสิทธิ์กล่าว.

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/คอลัมน์/การเมือง

วันที่: พุธ 29 ธันวาคม 2564

ปีที่: 31

ฉบับที่: 11354

หน้า: 7(ขวา)

Col.Inch: 20.82

Ad Value: 22,902

PRValue (x3): 68,706

คลิป: ชาว-ดำ

คอลัมน์: ชาวทะเลคน: พิรงรอง รามสูต นั่งกสทช.ชุดใหม่

ชาวทะเลคน

พิรงรอง รามสูต นั่งกสทช.ชุดใหม่

ดร.พิรงรอง รามสูต อาจารย์คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาฯ

เป็น 1 ใน 5 กรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่ง
ชาติ (กสทช.) 5 คน ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภาเมื่อ
วันที่ 20 ธ.ค. มีมติให้ความเห็นชอบโหวต
เป็นอันดับ 1 ด้านกิจการโทรทัศน์

ช้อเล่น ขวัญ เคยเป็นผู้อัญเชิญพระแก้ว
ในงานฟุตบอลประเพณี 2527

ปริญญาตรีอักษรศาสตร์ จุฬาฯ เกียรตินิยม
อันดับหนึ่ง

ปริญญาโทการสื่อสาร Department of
Communication University of Hawaii at

Manoa สหรัฐอเมริกา ปริญญาเอก Communication Studies Scholl
of Communication Simon Fraser University แคนาดา

ปี 2532-2533 ผู้สื่อข่าว-รีไรเตอร์
หนังสือพิมพ์ เดอะ เนชั่น

ปี 2535-ปัจจุบัน อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาฯ, ปี 2549-2553, ปี 2557-2559 หัวหน้า
ภาควิชาวารสารสนเทศ

ปี 2552 คณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ
พ.ศ. ... ต่อมาเป็นที่ปรึกษากรรมการร่วม

เพื่อพิจารณาร่าง พ.ร.บ.องค์การจัดสรรคลื่นความถี่ฯ

ปี 2553-2555 รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา, ปี 2558 ศาสตราจารย์
สาขาวิชานิเทศศาสตร์

ปี 2559-2563 รองอธิการบดีด้านสื่อสารบริการสังคมฯ

มีผลงานวิชาการและได้รับหลายรางวัล อาทิ รางวัลนักวิจัย
ดีเด่นแห่งชาติ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์
ปี 2559 รางวัลนักวิจัยดีเด่น สาขาสังคมศาสตร์ รางวัลการวิจัย
กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ปี 2557 จุฬาฯ

เป็นที่ยอมรับด้านสื่อสารมวลชน เชื่อว่าทำหน้าที่นี้ได้ดี